

ข้อคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

สภาผู้บริโภคนในฐานะผู้แทนของผู้บริโภคได้ให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้บริโภค ในด้านการศึกษาจึงได้มีการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์และข้อกังวลต่อร่างพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ที่มีการนำเสนอและเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อกังวลในประเด็นเรื่องคุณภาพ ชีวิตและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่สามารถตอบสนองการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน ไทยได้เท่าที่ควร ทั้งนี้ เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ถือเป็นกฎหมายแม่บทที่ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะต้องนำไปใช้ในการจัดโครงสร้างและดำเนินการจัดระบบการศึกษาต่อไป นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติยังถือเป็นกฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก ทั้งโรงเรียน สถาบันและคุณครูที่เป็นฝ่ายจัดการศึกษา และนักเรียนที่เป็นฝ่ายรับบริการทางการศึกษา รวมถึง ฝ่ายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดังนั้น ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. จึงมีความจำเป็นที่ ทุกภาคส่วนของสังคมจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

1. การเรียนฟรี

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. จะต้องรองรับต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ประกอบกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)* ที่ 28/2559 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2559 ที่ค้ำประกันประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยระบุให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพทัดเทียมกันอย่างเสมอภาคโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลา 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 6 หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) หรือเทียบเท่าและให้หมายรวมถึงการศึกษาพิเศษ และการศึกษา สงเคราะห์

*หมายเหตุ : เหตุที่ยังใช้คำสั่ง คสช. ที่ 28/2559 เนื่องจากบทเฉพาะกาล มาตรา 279 ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดว่าบรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือของหัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ มีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ ต่อไป

2. ความปลอดภัยในสถานศึกษา

ขอให้ระบุให้ชัดเจนว่าสถานศึกษาทุกแห่งต้องเป็นพื้นที่ปลอดภัยทั้งทางร่างกายและสภาพจิตใจของผู้เรียน โดยมีระบบดูแลสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและคุ้มครองสิทธิของผู้เรียนของสถานศึกษานั้น ๆ

3. การให้พื้นที่การมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขอให้ระบุให้สถานศึกษาทุกแห่งเปิดพื้นที่การมีส่วนร่วมให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวแทนของเด็ก และเยาวชน ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษารวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร การสอน และ กฎระเบียบการศึกษาในระดับสถานศึกษา ตลอดจนมีตัวแทนของสภานักเรียนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

4. การปรับปรุงหลักสูตรแกนกลาง

ขอให้ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางและเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ไม่มากเกินความจำเป็น เพื่อให้สถานศึกษาสามารถ ยืดหยุ่นและมีเวลาในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสอดคล้องกับภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม

จุดเด่นของสถานศึกษาในพื้นที่นั้น ๆ รวมถึงการจัดการศึกษาและดูแลเด็กให้สอดคล้องกับอนุสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กด้วย

5. การพัฒนาหลักสูตร

การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยระบุเป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา (Outcome of education) ดังนั้น เนื้อหาในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาควรระบุเฉพาะคุณลักษณะหลัก (key characteristics) ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงหลักการพัฒนาการเด็ก ทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญา จะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ในฐานะธรรมเนียมทางการศึกษา

6. การผลิตและพัฒนาครู

ขอให้มีระบบในการผลิตและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูทุกคนมีสมรรถนะด้านพัฒนาการเด็กอย่างรอบด้าน รวมทั้งด้านจิตวิทยาการเรียนรู้และด้านพัฒนาสมองเด็ก ขอให้รัฐจัดให้มีนักจิตวิทยา พัฒนาการเด็กหรือผู้ให้คำปรึกษาในระดับพื้นที่เพื่อสนับสนุนการทำงานของครูในการดูแลและพัฒนาผู้เรียน

7. การประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

ควรระบุให้รัฐจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรชาติอย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงกับการประเมินระดับสติปัญญาของผู้เรียน (IQ) และการประเมินสมรรถนะที่สอดคล้องกับการประเมินผลระดับนานาชาติ

8. องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติไม่ควรกำหนดให้มีสัดส่วนคณะกรรมการโดยตำแหน่งเป็นปลัดกระทรวงมากเกินไป เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่มีการกิจต้องรับผิดชอบจำนวนมาก หากต้องพิจารณาเรื่องเร่งด่วนอาจไม่สามารถพิจารณาได้ทันกับสถานการณ์ จึงเสนอให้ลดจำนวนกรรมการในสัดส่วนของปลัดกระทรวงลงจาก 8 เหลือ 5 และให้เพิ่มกรรมการในสัดส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาพัฒนาการและสติปัญญาของเด็กและเยาวชน 1 คน ตัวแทนจากองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานเกี่ยวกับด้านการศึกษา 1 คน และตัวแทนที่เสนอจากสภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอจำนวน 1 คน